

Arbocatalogus

'Hé, een arbocatalogus staat boordevol oplossingen'

Met de komst van diverse arbocatalogi komen veel richtlijnen, hulpmiddelen én goede praktijken online beschikbaar over verschillende arborisico's. Organisaties die in hun eigen branchecatalogus onderwerpen missen en toch hiermee aan de slag willen, kunnen zo uit een rijke bron putten. Maar hoe maak je dan een vertaling op maat die echt gaat werken? Zorgen voor acceptatie op de werkvloer verdient extra aandacht.

Brenda de Jong

Als voorbeeld nemen we in dit artikel het onderwerp 'intern transport'. Intern transport leidt in veel organisaties tot incidenten en ongevallen met vaak een grote schadepost. Toch is dit onderwerp maar in een beperkt aantal arbocatalogi uitgewerkt. Branches die dit risico niet hebben uitgewerkt kunnen putten uit andere catalogi die dit risico wel behandelen.

Inhoud

Diverse catalogi bieden op het onderwerp intern transport een schat aan informatie. Kijk bijvoorbeeld in de catalogi voor de wijnhandel, de handel in eieren en eierproducten, de papier- en kartonindustrie, de groothandel in groente en fruit en het beroepsgoederenvervoer. Bij deze branches zijn hulpmiddelen te vinden zoals: een voorbeeld-verkeersreglement, aanwijzingen voor het scheiden van verkeersstromen en het vergroten van de veiligheid bij het gebruik van de heftruck (inclusief checklists voor aanschaf en onderhoud

van de heftruck en een veilige inrichting van de acculaadplaats) en informatie over veilig transport in het magazijn (zoals goede afscherming van magazijnstellingen).

Maar dan begint het echte werk. Het voorbeeldreglement moet toegesneden worden op de eigen situatie. Bijvoorbeeld: welke maximumsnelheden stelt de organisatie in voor de heftruck? Er moet ook worden nagedacht wat de beste manier is om verkeer te scheiden. Zijn de huidige routes de veiligste en efficiëntste? Zijn de werknemers voldoende voorbereid? Dan zijn er nog de veiligheidscontroles en keuringen van de magazijnstellingen; hoe vaak moet dit gezien ons gebruik?

Acceptatie

Het vertalen en uitwerken van de inhoud op maat voor de eigen organisatie gebeurt vaak door de arbodeskundige, die vervolgens terugkoppelt aan de leiding. Bij veel onderwerpen – ook bij intern transport –

veranderen de beste oplossingen voor knelpunten ook de organisatie van het werk en dus het werk van mensen en hun dagelijkse routine. Wie bijvoorbeeld de snelheid van heftrucks wil begrenzen, het rijden op heftrucks alleen toe wil wijzen aan hiertoe opgeleide personen en het interne verkeer logistiek beter wil laten verlopen, intervenueert in de dagelijkse gang van zaken. Sterker nog: wil dit veranderen. Door zowel leiding als werknemers hierbij te betrekken wordt de kans van slagen groter. Het management stelt de kaders; een leidinggevende neemt – samen met medewerkers en ondersteund door de preventiemedewerker – de uitwerking op zich.

Voorbeeld

In een metaalbedrijf worden kleine machineonderdelen geproduceerd voor de Nederlandse en Europese markt. In het magazijn worden zowel de materialen voor fabricage, als de eindproducten opgeslagen. Regelmatig zijn er incidenten: bijna-ongevallen met heftrucks omdat werknemers van de productielijn het magazijn als sluiproute gebruiken op weg naar de rookruimte, schade aan stellingen en opgeslagen producten door te hard rijden van heftruckchauffeurs. Eén heftruck in de productieruimte wordt bovendien gebruikt om enkele keren per week een volle afvalbak af te voeren. Wie even tijd heeft voert dat klusje uit. Meer

Adequate oplossingen

Het simpele feit dat een oplossing in 'een' catalogus staat – en dus positief is getoetst door de Inspectie SZW – is geen argument om dit in de eigen organisatie te gebruiken. Wie put uit een andere dan de eigen branchecatalogus moet die oplossingen kiezen, die voor de eigen situatie het risico adequaat beheersen, zoals de Arboret aangeeft.

Intern transport leidt in veel organisaties tot incidenten en ongevallen met vaak een grote schadepost

dan eens is de bak door ondeskundig gebruik van de heftruck omgekeanteld, met productieverlies als gevolg.

De directie besluit na het zoveelste incident dat het anders moet. Er worden doelstellingen geformuleerd, onder meer over het veiliger gebruik van de heftruck en het strenger scheiden van verkeersstromen. De magazijnchef krijgt de opdracht om samen met werknemers en ondersteund door de preventiemedewerker binnen drie maanden met een plan te komen. Een extern deskundige wordt ingeschakeld voor het waarborgen van een goed proces.

Het plan zorgt voor ingrijpende veranderingen voor alle betrokkenen. De rookruimte wordt verplaatst om het sluipverkeer van werknemers door het magazijn

te voorkomen. De afvalbak in de productieruimte wordt vervangen door diverse kleine bakken op verschillende plekken, die voortaan met andere (elektrische) hulpmiddelen dan de heftruck worden verplaatst naar een ruimte buiten de productieruimte. De ingrijpendste maatregel is een efficiëntere indeling van het magazijn waardoor de routes van de heftrucks logischer worden en ze elkaar minder 'voor de wielen' rijden. Deze efficiencywinst moet de nieuwe snelheidsbeperking voor heftrucks – waardoor er langzamer wordt gewerkt – compenseren. Op verzoek van de werknemers komt er ook een extra medewerker in het magazijn tijdens piekuren. Ze hopen dat er zo meer rust komt in het magazijn. De leiding verwacht financiële voordelen door minder schades en efficiënter werken.

Bronnen

Wie onderwerpen wil opzoeken in arbocatalogi kan als volgt te werk gaan: Via www.arboportaal.nl zijn de meeste arbocatalogi te vinden. Op de website www.arbozone.nl van SDU staat een overzicht van catalogi, gerubriceerd naar onderwerp. Voor meer info over intern transport, met name heftruckgebruik: www.heftruckhelden.nl.

Dit voorbeeld maakt een aantal zaken duidelijk:

- Goede oplossingen hangen direct samen met de organisatie van het werk. Hoe breder een organisatie hiernaar durft te kijken, hoe duurzamer de gekozen oplossingen kunnen zijn. Dat kán ingrijpende gevolgen hebben (zoals de andere indeling van het magazijn in het voorbeeld), maar ook leiden tot goede simpele oplossingen (zoals de kleinere afvalbakken in de productieruimte).
- Door de direct betrokkenen mee te nemen in het proces groeien zij vanaf het begin mee in de gewenste verandering: bij een goed doorlopen proces ervaren de werknemers de gekozen oplossingen als 'van zichzelf'. Dit vergroot de kans dat de aanpak echt gaat werken.
- Aanvullend op de eigen expertise kan het inschakelen van een extern deskundige nuttig zijn. Vaak wordt dan alleen gekeken naar de inhoudelijke kant. Bij het aangaan van een actief denkproces tussen werknemers en leiding is het echter juist zinvol om ook te letten op procesdeskundigheid.

Handig gebruikmaken van materiaal uit arbocatalogi kan een goede basis vormen voor het ontwikkelen van een eigen aanpak. De echte vertaalslag komt echter tot stand door binnen duidelijke kaders gebruik te maken van de kennis en creativiteit op de werkvloer, zowel van leiding als werknemers. Zo wordt de kans van slagen van een nieuwe werkwijze aanzienlijk vergroot.

Brenda de Jong werkt als zelfstandig arboadviseur (Bureau Brenda E. de Jong). Zij is de laatste jaren betrokken geweest bij de ontwikkeling van ruim twintig branche RI&E's en arbocatalogi. Brenda de Jong maakt deel uit van het netwerk van De Goede Praktijk: www.degoedepraktijk.nl.